

Voortgang Derde Landelijke Agenda Suïcidepreventie (2021- 2025)

Stand van zaken juni 2022

1. Durven en leren praten over suïcide.

Mensen met gedachten aan suïcide, willen vaak niet dood. Ze willen dat hun donkere gedachten stoppen. Door erover te praten word je nuchterder in je denken en word je rustiger. Het taboe dat rust op gedachten aan suïcide willen we doorbreken met campagnes, verantwoorde en veilige berichtgeving in de media, (online)-training en het verspreiden van hoopvolle ervaringsverhalen.

Resultaten:

- De publiekscampagne 1K Z1E J3 is vorig jaar op Wereld Suïcide Preventiedag gelanceerd en kent inmiddels drie flights. BN'ers en influencers, onder wie Tygo Gernandt, Mark Tuitert, zanger Dani, Chef's Special en Vera Camilla hebben zich aangesloten bij de campagne en dragen de boodschap uit om elkaar te zien en het gesprek aan te gaan.
- Er is een online seminar georganiseerd voor studenten journalistiek over de vraag hoe we met elkaar op een zo veilig en constructief mogelijke manier kunnen omgaan met berichtgeving over suïcide in de media. Voor mediaprofessionals heeft een webinar met als thema 'Psychische kwetsbaarheid in de journalistiek' plaatsgevonden.
- De webinar 'Wij zijn er nog' waarin ervaringsdeskundigen over hun weg naar herstel vertellen en hierover vragen beantwoorden heeft plaatsgevonden voor een breed publiek. Er waren meer dan 700 deelnemers.

2. Professionals opleiden, bijscholen en toerusten.

Voor professionals die te maken krijgen met suïcidaliteit is het van groot belang dat zij hierover leren in hun (beroeps)opleiding. Zo gaan zij met zekerheid het gesprek aan over suïcidale gedachten en weten zij juist te handelen. Dit bereiken we door het ontwikkelen van opleidingsmateriaal voor beroepsopleidingen in de zorg (voor o.a. psychologen, (sociaal) verpleegkundigen) en het sociaal domein (voor o.a. de schuldhulp, incassobureaus en het UWV).

Resultaten:

- De e-learning module over suïcidepreventievaardigheden voor studenten Psychologie op bachelor-, master en post masterniveau wordt deze zomer opgeleverd.
- Om vanuit stress-sensitief communiceren aandacht te hebben voor suïcidaliteit bij professionals in de sociaaleconomische sector is een workshop en een train-de trainer module ontwikkeld.

3. Suïcidepreventie in de wijk verstevigen.

60% van de suïcides in Nederland vindt plaats onder mensen die niet in behandeling zijn bij de ggz of de huisarts. Maar mogelijk hebben zij wel contact met medewerkers in het onderwijs, wijkteams, de politie, LHBTI-netwerken, sportkantines, erfbetreders of dienstverleners bij het UWV of de schuldhulpverlening. Hen trainen op gespreksvaardigheden en het signaleren van suïcidale gedachten, helpt bij het vinden van de weg naar hulp.

Resultaten:

- Het regionale programma SUPRANET Community heeft in twee GGD regio's geleid tot het opnemen van suïcidepreventie in de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat suïcidepreventie structureel geborgd is.
- Verschillende regio's hebben een aanvraag gedaan voor deelname aan de ketenaanpak STORM die tot doel heeft een depressie of suïcide bij jongeren voor te zijn. Hiermee wordt een begin gemaakt met de landelijke implementatie van STORM vanuit de ervaringen en expertise van koploperregio Zuidoost Brabant.
- Voor MBO-scholen is het 'Protocol na (poging tot) zelfdoding van een student' ontwikkeld. Op basis van dit protocol worden varianten ontwikkeld voor voortgezet onderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs.
- Er zijn aan 50 klassen lessen verzorgd door de MIND Young Academy en er zijn 14 jongeren getraind om peer educator te worden. Bij de MIND Young Academy delen jongeren die zelf te maken hebben (gehad) met psychische problemen (peer educators) hun ervaringen.
- Het leesprogramma's Lief, Liever, Liefst, dat leerlingen aan het denken zet over seksuele diversiteit, is aangeboden aan 892 leerlingen op 16 verschillende scholen.

4. Bereik van specifieke doelgroepen vergroten.

Tijdige herkenning van suïcidaal gedrag en drempelloze toegang tot hulp voor mensen met suïcidaal gedrag, specifiek voor mensen uit hoog risico groepen voor (fatale) suïcidepogingen: mannen van middelbare leeftijd, jongeren, mensen die een niet fatale suïcidepoging hebben gedaan, nabestaanden.

De Derde Landelijke Agenda Suïcidepreventie heeft het bereiken van specifieke doelgroepen als horizontale focus over het totale programma opgenomen. Dat betekent dat de projecten rekening houden met deze doelgroepen.

5. Veiligheid en effectiviteit van zorg verbeteren vanuit samenwerking tussen professionals, naasten en ervaringsdeskundigen.

40% van de mensen die door suïcide overlijdt is in behandeling bij een zorgverlener. De zorgsector heeft daarmee enorme mogelijkheden om vanuit het contact met de patiënt suïcidaliteit te signaleren, te bespreken en te behandelen. Dit kan alleen vanuit een veilige cultuur op de werkvloer, gericht op continu leren en verbeteren. Onder andere het betrekken van naasten en ervaringsdeskundigen kan een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van de zorg bij suïcidaliteit.

Resultaten:

- 25 bestuurders zijn gestart met de leergang suïcidepreventie om bestuurders in de GGZ en jeugdhulp te inspireren sturing te geven aan effectief suïcidepreventiebeleid en aan een cultuur van leren en verbeteren.
- In 6 provincies is een nieuw ondersteuningsaanbod in de vorm van lotgenotengroepen gestart. Deze groepen zijn gericht op mensen met suïcidale gedachten (Over Leven), mensen die een naaste hebben met suïcidale gedachten (Mee Leven) en jongeren die te maken hebben met suïcidale gedachten (Over Leven Jong).
- 18 ziekenhuizen zijn lid geworden van het 113 Netwerk Ziekenhuizen. Het doel van het netwerk is om aandacht voor suïcidepreventie binnen de ziekenhuizen te vergroten. 16 van de

18 ziekenhuizen hebben deelgenomen aan een studie die in kaart brengt hoe het staat met de kennis, kunde en het zelfvertrouwen op het gebied van suïcidepreventie binnen het ziekenhuis.

- Het NHG heeft een e-learning 'suïcidepreventie in de huisartsenpraktijk' gelanceerd voor huisartsen en POH's ggz. Inmiddels is de e-learning door meer dan 500 professionals voltooid.

6. Barrières opwerpen voor de beschikbaarheid van dodelijke middelen.

Het terugdringen van het aantal suïcides kan niet zonder aandacht voor de 'harde kant': de middelen en omstandigheden die het mogelijk maken om suïcide te plegen. Binnen deze pijler staan gebouwveiligheid, verkrijgbaarheid en veilig omgaan met dodelijke middelen en de risico's van social media centraal.

Resultaten:

- De farmacotherapeutische overlegmodule die apothekers, huisartsen en POH's GGZ handvatten geeft om suïcidaal gedrag te herkennen en hierover te praten met patiënten en met elkaar is gepresenteerd aan huisartsen tijdens het NHG- congres en gepromoot via social media, nieuwsbrief en tijdschrift PIL.

7. Opzet van een landelijk lerend systeem.

Er wordt veel kennis verzameld op het vlak van suïcidepreventie. Om preventie te verbeteren werkt een brede groep van experts, onderzoekers, professionals, naasten en cliënten aan een lerend systeem. Binnen dit lerende systeem worden data en kennis continu geanalyseerd, geïnterpreteerd en uiteindelijk ingezet voor verbeteringen in de praktijk.

Resultaten:

- De suïcidepreventie toolkit voor GGZ- professionals is als pilot succesvol geïmplementeerd bij 3 instellingen. De toolkit is een ondersteuningsinstrument dat behandelsuggesties geeft op basis van achterliggende factoren bij de patiënt. De drie instellingen gaan door met het gebruik van de toolkit.
- Er zijn met 11 van de 16 SUPRANET GGZ instellingen gerichte plannen gemaakt om de registratie van suïcidepogingen te verbeteren. De verwachting is dat dit binnen deze 11 instellingen leidt tot een toename van geregistreerde suïcidepogingen, pogingen die anders niet zouden worden geregistreerd.
- Er is een protocol voor interviews met nabestaanden en andere betrokkenen ontwikkeld en getest voor psychosociale autopsie na een suïcidegeval. Hiermee worden waardevolle gegevens verzameld over de reconstructie, oorzaken en risicofactoren van de suïcide.

De website www.samenmindersuicide.nl die deze maand is gelanceerd, biedt informatie over de ontwikkelingen van de Derde Landelijke Agenda Suïcidepreventie.